

De zoektocht naar het stilste gebied van Nederland.

1. Aanleiding

Op 24 maart 2020 is het precies 50 jaar geleden dat de Nederlandse Stichting Geluidshinder (NSG) werd opgericht. Elk jaar werd er een geluidhinderdag gehouden. Door Corona kon het dit jaar niet doorgaan op 24 maart maar is het verplaatst naar 15 september. Het verleden, heden en toekomst van de geluidshinderbestrijding staan deze dag centraal.

De stichting heeft zich onafgebroken ingezet voor de bestrijding van lawaai ter bevordering van een goed leefmilieu. Hoe kunnen we lawaai verminderen maar beter nog: voorkomen? In deze wetenschap realiseert de Stichting zich dat het van groot belang is om de stilte, daar waar die nog voelbaar aanwezig is, zo goed mogelijk te beschermen.

2. Zoektocht naar het stilste plekje.

De provincies hebben als taak om stiltegebieden te creëren en de rust en stilte daar te handhaven. Dat bracht ons op het idee om op zoek te gaan naar het stilste plekje van Nederland. Waar ligt het stilste plekje? Daarom is aan alle provincies gevraagd om daarnaar, binnen hun werkgebied, op zoek te gaan. Zij hebben geluidsmetingen uitgevoerd en foto's en filmpjes gemaakt van hun stilste plek. Helaas kon Noord-Brabant, door omstandigheden, geen inzending verzorgen. Ter beoordeling is een onafhankelijke jury samengesteld die vanuit verschillende invalshoek met geluid en stilte te maken hebben.

3. Samenstelling van de jury

De jury die al het geluid- en beeldmateriaal heeft beoordeeld bestaat uit Arjan Postma (TV-boswachter), Ursula Jernberg (fotograaf en 'verbeelders' van de stilste plek op Aarde), Kester Freriks (schrijver, o.a. voor de NRC) en Irene van Kamp (RIVM, Centrum voor Duurzaamheid, Milieu-Gezondheid Onderzoek).

4. De beoordeling

Het geluid- en beeldmateriaal dat de provincies hebben aangeleverd, verschilde aanzienlijk in kwaliteit. Zo zijn er prachtige foto's en filmpjes gemaakt met geluid erbij maar ook waren er alleen geluidsopnamen. Voor de datum van het geplande Symposium op 24 maart heeft de jury twee keer vergaderd, één keer live en één keer telefonisch. Tijdens de eerste bijeenkomst heeft de jury uit het toegezonden materiaal drie provincies gekozen. Dit zijn de provincies Limburg, Drenthe en Overijssel. Ook heeft de jury toen besloten om niet puur voor één stilteplek te kiezen maar voor het hele gebied. Dit omdat één plek heel veel 'stiltetoeristen' zal aantrekken waardoor deze niet meer echt stil is.

De gemeten geluidwaarden in deze gebieden liggen op 30 dB(A) of net iets lager en zijn de laagste van alle inzendingen. Een dB(A)-getal kan volgens de jury niet het enige criterium zijn maar ook het provinciale beleid aangaande stiltegebieden. Daarom is aan deze drie provincies gevraagd om informatie aan te leveren over hun stilte- en natuurbeleid dat betrekking heeft op het genomineerde gebied. Met deze gebiedsinformatie als aanvulling is toen de winnaar uitgekozen. Echter, door het uitbreken van de Coronacrisis is de bekendmaking uitgesteld tot 15 september 2020.

5. De beoordeling per provincie

Provincie Limburg – Asbroekheide – 30,1 dB(A)

- De Asbroekheide is aangemeld als het stilste gebied in Limburg. De weg N279 werkt verstorend op het stiltegebied maar er is stil asfalt aangebracht voor woningen waar ook het stiltegebied van profiteert.
- In het Actieplan Omgevingslawaai 2019-2023 is duidelijk aandacht voor stiltegebieden en mogelijke maatregelen.
- Het toetsingskader voor ontheffingen in stiltegebieden is in 2016 (recent) geactualiseerd.

Provincie Overijssel – Haaksbergerveen – 27,9 dB(A)

- Het Natura 2000 beheerplan Buurserzand waar het stille gebied Haaksbergerveen in ligt, bevat geen kaart van dat stiltegebied. Zelfs het woord 'stilte' komt niet in het beheerplan voor.
- Het gebied ligt onder Haaksbergen op het grensgebied met Duitsland. Er is een mooie, stille wandelroute genaamd "Siberiëroutte van 4,5 km".
- Door de afwezigheid van wegen en de ligging vlakbij de Duitse grens is dit gebied van nature al tamelijk stil.
- **Uit het Actieplan 2013 blijkt dat de provincie Overijssel geen stiltegebieden heeft aangewezen.**

Provincie Drenthe – Dwingelderveld – 28,9 dB(A)

- Het Actieplan Omgevingslawaai provinciale wegen 2019 – 2023 (derde tranche) bevat provinciaal geluidsbeleid waaronder ook een nieuwe stiltegebied (Oosterzand) wordt genoemd dat inmiddels is vastgesteld.
- De geluidsbelasting van de stiltegebieden is aangegeven als een percentage overlap met de 35Lden-contour.
- Provincie zal bij onderhoud van een weg beoordelen of er geluidreducerende wegdekverharding t.b.v. de kwaliteit in stiltegebieden wordt aangelegd.
- **In het kader van het inrichtingsplan Dwingelderveld is voor de vrijkomende grond een bestemming gevonden als geluidswal langs de A28, met een hoogte van vijf tot zeven meter. Dit heeft een behoorlijke reducering van het geluid in het stiltegebied tot gevolg.**

Conclusie

Alle drie provincies laten zeer lage dB(A)-getallen zien in hun aangemelde stiltegebieden. Het feit dat provincie Drenthe vrijkomende grond heeft gebruikt als geluidswal om het geluid in het nabij liggende stiltegebied/natuurgebied te verminderen weegt zwaar in de ogen van de jury. Het geeft blijk van actiegericht beleid. Ook vindt de jury dat uit het Actieplan van deze provincie blijkt dat maatregelen om het verkeerslawaai te verminderen teneinde de rust en stilte in natuur- en stiltegebieden te behouden, hoog op de agenda staan.

Om blijk te geven van haar waardering, heeft de jury de prijs, een stiltebankje, toegekend aan de provincie Drenthe.

